

«соціальної держави» в Основних законах, то можна зробити висновок, про те, що соціальна держава являє собою особливий тип високорозвиненої держави, в якому забезпечується високий рівень соціальної захищеності всіх громадян за допомогою активної діяльності держави з регулювання соціальної, економічної та інших сфер життєдіяльності суспільства. На мою думку, саме людина – є найвищою соціальною цінністю, без якої жодна держава не може існувати. Отже, навколо людини, враховуючи усі потреби для її існування, держава повинна сприяти забезпеченню і реалізації політики «соціальної держави», беручи до уваги, як взірць, історичну політику побудови «соціальної держави» - Німеччина.

Список використаних джерел:

1. Павлов Н. В. Сучасна Німеччина: навчальний посібник з країнознавства. – М.: Вища школа, 2005. – 567 с.
2. Гончаров П. К. Соціальна держава: сутність і принципи // Вісник Російського університету дружби народів. – Сер.: Політологія. – 2000. – № 2 – с. 46-59.
3. Милецкий В.П. Социальное государство: эволюция теории и практика. Автореф. дис... док. полит. наук. СПб.: 1998. – 32 с.
4. Німеччина: в очікуванні реформ [Обговорення за участю В. Б. Белова, В. В. Івантера, Р. С.Грінберга, С. П. Капіці та ін] // Вісник Європи. – 2005. –№ 15. с. 89-90

Правове становище жінок гарему Османської імперії

Руснак І.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат історичних наук, доцент *Хойнацька Л.М.*

Уявлення європейців про гарем й досі базується на міфах та легендах. І це не дивно, бо в Османській імперії не було найзабороненішого місця для чужинця, ніж гарем - обитель дружин і наложниць султана.

Безглуздо вважати, що гарем – це суто східний феномен. Свого часу його аналоги існували у багатьох культурах світу, але з часом відмерли, принаймні, офіційно. Хоча з історії відомо, що майже у кожного державного правителя існував свій неофіційний гарем. Так, європейських монархів оточувало безліч фавориток. Проте тільки на Сході гареми були узаконені, оскільки існування гарему регламентується принципами ісламу. В Корані зазначено, що кожен чоловік повинен опікувати певну кількість жінок.

У процесі історичного розвитку склалося так, що спочатку в гаремі мешкали лише рабині. Згодом гарем набув статусу місця перебування усіх жінок султана, включаючи дружин, дітей, сестер та валіде-султан (мати правлячого султана).

Щодо життя та устрою гарему можна зазначити наступне: очолювала його валіде-султан. Звичайна мешканка гарему мала відповідати певним вимогам: обов'язково бути мусульманкою за віросповіданням, знати турецьку, тлумачити Коран і володіти іншими науками, уміти танцювати, співати та задовольняти бажання свого Повелителя. Також в гаремі проживали раби-євнухи. Вони ідеально підходили для керівництва складною системою гарему, оскільки були безпристрасними до жіночих примх.

Треба наголосити, що гарем, всупереч європейським уявленням, не мав ознак публічного будинку. Він скоріше нагадував інститут шляхетних дівчат, що став важливою частиною державного устрою Османської імперії.

Оскільки після правління Сулеймана Пишного, його наступники майже не цікавилися політикою, керівництво імперією здійснювали дружини і

матері монархів. Початок «жіночому султанату» поклада Хюрем-султан.

Османська імперія проіснувала 624 роки. За цей час відбулися зміни у системі устрою гарему та правовому становищі його мешканок.

Отже, гарем – це соціальна ланка, зі своїми правилами, де кожна жінка у відповідності до свого статусу мала чітко визначені права та обов'язки. А нерідко, саме жінки з гарему керували могутньою Османською імперією, утворивши цілу епоху жіночого султанату.

Список використаних джерел:

1. Доріс Джордж. Султанський гарем / пер. з фр. // Відлуння Кавказу. – 1993. - №3.
2. Казиев Шапи. Повсякденне життя східного гарему. - М.: Молода гвардія, 2006.
3. Історія Сходу : В 6 т. / РАН; Інститут сходознавства / Р.Б. Рібаков (ред.) - М. : «Східна література» РАН, 2000. - Т. 3 : Схід на рубежі середньовіччя і нового часу. XVI - XVIII вв. - М. : «Східна література» РАН, 1999.
4. Мартран Робер. Повсякденне життя Стамбулу в епоху Сулеймана Прекрасного / пер. з фр. - М.: Молода гвардія, 2006.

Становлення та розвиток мусульманської правової системи

Юсупова З.У., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат історичних наук, доцент *Хойнацька Л.М.*

Мусульманське право є системою норм і найбільш досконалою політико-правовою доктриною в релігійно-общинній групі правових систем.

Ця правова система існує у рамках ісламської релігії, яка має державний характер і більш, ніж всі інші світові релігії, пов'язана з правом.

Дослідження ісламу на сьогоднішній день має особливу історичну і культурну значущість, оскільки його найважливіша особливість як світової релігії полягає в нерозривному зв'язку між релігійно-культурним і суспільно-політичним життям.

Якщо інші світові релігії з'явилися в країнах з попередньою тисячолітньою культурною традицією, сформованим державним і соціальним ладом, то іслам формувався в умовах перехідного періоду до ранньокласового суспільства, не маючи єдиного політичного центру. Таким чином, іслам певною мірою став об'єднуючим началом, що перетворив роз'єднані кочові, осілі й напівосілі племена в одну з найбільш масштабних і впливових цивілізацій в історії людства.

Мусульманське право спочатку формувалося як найважливіша частина релігії. Його основними джерелами стали: Коран і Сунна. Коран – головна священна книга ісламу. Приписи, що містяться в ньому носять характер релігійно-моральних направляючих установок.

Сунна – збірники переказів (хадісів) про вчинки та проповіді Мухаммеда, викладені його сподвижниками. У значній своїй частині вони також сміють приписи щодо сімейно-спадкового і судового права.

Мусульманська юриспруденція виникла не як науковий аналіз існуючої практики судів, а як формування системи права всупереч практиці.

Процвітання ісламської цивілізації і модернізація ісламського права в епоху Османської імперії, особливо в XIX ст., змушує по-новому розглядати всі процеси, що відбуваються всередині ісламського світу.

Нині мусульмансько-правова доктрина в деяких країнах залишається головним джерелом права. Це Саудівська Аравія, Оман, деякі князівства Перської затоки.